

Nederland

Tweede Kamer

Ter attentie van de leden van de vaste Kamercommissie EL&I

Postbus 20018

3500 EA Den Haag

Datum: 4 juli 2012

Betreft: reactie Q-koorts-rapport Nationale
ombudsman

Kenmerk: 071-JD-600.12

Contactpersoon: J. Doosje

Geacht lid van de commissie EL&I,

Op 19 juni 2012 heeft de Nationale ombudsman, de heer Brenninkmeijer, het rapport 'Het spijt mij, over Q-koorts en de menselijke maat' gepresenteerd. GGD Nederland vindt het belangrijk dat het perspectief van de patiënt centraal is gesteld. Brenninkmeijer heeft met het rapport een bijdrage willen leveren aan het herstel van het vertrouwen in de overheid. GGD Nederland onderschrijft de aanbevelingen uit het rapport en heeft kennisgenomen van de Kabinetsreactie van 26 juni 2012 op het rapport. Wij benadrukken dat informatieverstrekking aan burgers en patiënten, maar ook gegevensuitwisseling tussen overheidsdiensten blijvende aandacht verdient van het ministerie van VWS.

GGD wilde publiek informeren

De heer Brenninkmeijer schrijft in zijn rapport dat de overheid op verschillende momenten meer doortastend had kunnen en moeten optreden. Er is uiteindelijk volgens de onderzoekers onvoldoende recht gedaan aan de belangen "openheid over besmetting" en "volksgezondheid". In het rapport wordt een tijdslijn weergegeven waaruit de rol van de GGD duidelijk naar voren komt. Zo heeft de GGD reeds vanaf oktober 2007 aangedrongen op meer openheid richting publiek, maar dit werd van overheidswege niet toegestaan. Naast het informeren van burgers, vindt GGD Nederland het belangrijk dat overheidsdiensten onderling gegevens tijdig en adequaat uitwisselen. Dit is nodig om de burgers goed te kunnen informeren over de risico's en tijdig te kunnen ingrijpen. GGD Nederland heeft met de GGD'en in Brabant en Limburg van begin af aan meer openheid en optimale gegevensuitwisseling bepleit. Tijdens de Q-koorts-epidemie is helaas vaak ten onrechte de privacybescherming als argument aangewend om de informatie vanuit de veesector aan de GGD niet beschikbaar te stellen. Niet eerder dan eind 2009, na validatie van de PCR-test,

Postadres

Postbus 85300
3508 AH Utrecht
E postbus@ggd.nl
I www.ggd.nl

Bezoekadres

Adriaan van Ostadelaan 140
3583 AM Utrecht
T (030) 252 30 04
F (030) 251 18 69

Nederland

werd bij de GGD'en bekend gemaakt op welke bedrijven de tankmelkmonsters positief waren voor Q-koorts. Er kwam een meldingsplicht voor Q-koorts en er werd een procedure voor gegevensuitwisseling opgesteld.

Vanwege het belang van optimale samenwerking tussen landelijke en regionale overheidsdiensten hebben GGD Nederland en NVWA in 2010 een samenwerkingsprotocol Q-koorts opgesteld, ondertekend op 10 november 2010. Hierin zijn concrete afspraken vastgelegd over werkprocedures en gegevensuitwisseling tussen NVWA en de GGD. Omdat dit voor alle denkbare dierziekteuitbraken belangrijk is hebben GGD Nederland, RIVM, NVWA en de GD op 7 juni 2012 een algemeen samenwerkingsprotocol ondertekend. Dit was nodig om de informatie- en gegevensuitwisseling in de toekomst beter te laten functioneren. Ook worden op dit moment concrete afspraken gemaakt met de Dienst Regelingen van het ministerie van EL&I over het beschikbaar stellen van diergegevens uit het I&R-bestand. Hierdoor kunnen zowel de GGD, RIVM als de NVWA betere regionale risicoanalyses maken, beter monitoren en surveillanceactiviteiten uitvoeren. Deze verbeterde gegevensuitwisseling heeft bijvoorbeeld tijdens de uitbraak van het Schmallenbergvirus goed gefunctioneerd.

Het onderzoek

De heer Brenninkmeijer onderzoekt hoe patiënten die als gevolg van Q-koorts chronisch ziek zijn geworden genoegdoening moeten krijgen van de overheid. Ook onderzoekt hij of omwonenden steeds konden vertrouwen op de informatie die de overheid gaf over verspreiding en besmettingsrisico's. Van belang voor de beleving van de Nederlandse bevolking is volgens ons het verschil tussen chronische Q-koorts en het Q-koorts-vermoeidheidsyndroom. Dat verschil is tot nu toe onvoldoende voor het voetlicht gebracht. In het rapport wordt hier ook niet uitgebreid op ingegaan. Het vermoeidheidsyndroom kan iemand uitsluitend ontwikkelen na het doormaken van een ernstige Q-koorts-longontsteking en zal in de meeste gevallen na verloop van tijd herstellen. Chronische Q-koorts is niet gekoppeld aan het klinisch doormaken van Q-koorts en vormt een risico voor mensen met vaatprothesen en -aandoeningen.

In het rapport schrijft de ombudsman dat bij monde van de heer Coutinho het Landelijk Centrum Infectieziektebestrijding adviseerde een minimale afstand vast te stellen tussen grootschalige veehouderijen en woonkernen en plaatsen voor recreatie. GGD Nederland is hiermee eens en bracht op basis van nieuwe inzichten en feiten zelf een afstandsadvies uit in oktober 2011 naar aanleiding van het onderzoek van de heer Alders. Dit afstandsadvies

Nederland

was gebaseerd op het advies van de GGD-werkgroep intensieve veehouderij en gezondheid middels het Informatieblad Intensieve Veehouderij en Gezondheid (update 2011). Vanwege het maatschappelijke belang heeft GGD Nederland besloten de afstandsnorm op te nemen in de advisering aan gemeenten bij vergunningverlening intensieve veeteelt.

Wij hopen dat het rapport dat het RIVM binnenkort uitbrengt concrete adviezen bevat en zijn in afwachting van het advies van de Gezondheidsraad. Wij hopen dat hierdoor de GGD' en concrete aanbevelingen kunnen doen in de advisering over veehouderij en gezondheid aan gemeenten. Wij pleiten voor een afdoende én blijvende borging van gezondheid in het Q-koorts-dossier, inclusief de afhandeling en betrokkenheid van het ministerie van VWS.

Met vriendelijke groet,

L.F.L. de Vries
Directeur